

3seuskadi

EUSKADIKO HIRUGARREN SEKTORE SOZIALA SUSTATZEKO NEURRIEN III. TXOSTENA (2022)

Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren sustapenerako
ekintzekin lotutako neurriak hedatzea

2022

3seuskadi

Hirugarren Sektore Sozialaren
Euskal Behatokia

Observatorio Vasco del
Tercer Sector Social

BERDINTASUN, JUSTIZIA
ETA GIZARTE POLITIKETAKO SAILA
DEPARTAMENTO DE IGUALDAD,
JUSTICIA Y POLÍTICAS SOCIALES

3seuskadi

Euskadiko Hirugarren Sektorre Sozialari buruzko maiatzaren 12ko 6/2016 Legearen 19. artikulua araberan, gizarte-politiken inguruko gaien eskumena duen Eusko Jaurlaritzako Sailak urtero prestatuko du sustapen-neurrien gaineko txostena. Euskadiko hirugarren sektore sozialeko erakundeen eta sareen sustapen-ekintzen gainekoa izango da txostena, publikoa izango da, eta sektore publikoak eta pribatuak bultzatutako sustapen-neurrien gaineko informazio eguneratua eta sistematizatua jasoko du, baita sustapen-ekintzak hobetzeko orientabideak ere.

Egilea: Hirugarren Sektorre Sozialaren Euskal Behatokia.

EAEko administrazio orokorraren tresna tekniko bat da Behatokia, gizarte-zerbitzuen inguruko gaien eskumena duen Eusko Jaurlaritzako Sailaren mendekoa. Informazioa eta ezagutza biltzea, sistematizatzea, eguneratzea eta sortzea da Behatokiaren ardura, baita informazio eta ezagutza hori Hirugarren Sektorre Sozialarekin lotutako eremuetan eta bertako erakunde eta sareetan hedatzea ere (Euskadiko Hirugarren Sektorre Sozialari buruzko maiatzaren 12ko 6/2016 Legearen 25.1 artikulua).

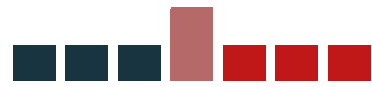
Behatokiaren argitalpen guztiak kontsultatzeko eta dohainik deskargatzeko aukera dago Behatokiaren webgunean (www.3seuskadi.eus) eta <https://ikusmirak.eus/> webgunean.

Argitalpen horien bidez, hirugarren sektore soziala hobetzen lagundu nahi dugu. Horregatik, ahalik eta gehien hedatzea eskertzen dugu eta haiek banatzea, kopiatzea eta berrerrabiltzea baimentzen dugu, baldin eta diru-irabazi asmorik gabe egiten bada eta egileak aitortzen badira.

Aurkibidea

Sustapen-neurrien hirugarren txostenaren hurbilpena.....	1
Aurkezpena	2
Kokatzea.....	5
Metodologia.....	6
EAEko udalek 2021ean bultzatutako sustapen-ekintzaren sistematizazioa	10
Zer eragile berri gehitu dira?	11
Nolakoak dira bultzatutako sustapen-neurriak?.....	12
Zer lurraldetan dute eragina?	15
Nola sustatzen dituzte? Eragile askoren arteko elkarlana, sustapen-neurrien bultzadan	15
Nori zuzenduta daude?	15
2019-2021 urteen artean bultzatutako sustapen-ekintzaren sistematizazioa.....	16
Zer eragilek bultzatzen dituzte sustapen-neurriak?	17
Nolakoak dira bultzatutako sustapen-neurriak?.....	19
Zer lurraldetan dute eragina?	24
Nola sustatzen dituzte? Eragile askoren arteko elkarlana, sustapen-neurrien bultzadan	25
Nori zuzenduta daude?	26

Sustapen-neurrien hirugarren txostenaren hurbilpena

Aurkezpena

Sustapen-neurrien txostenerako sarrera

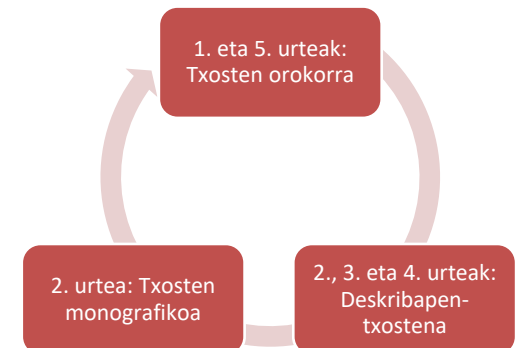
Euskadiko Hirugarren Sektorre Sozialari buruzko maiatzaren 12ko 6/2016 Legeak Euskadiko Hirugarren Sektorre Soziala (aurrerantzean, EHSS) bultzatzeko eta sustatzeko aurreikusten dituen politiken baitan kokatzen dira EHSSko erakundeak eta sareak sustatzeko ekintzen deskribapena eta etengabeko hobekuntza, eta lege horren arabera antolatu behar dira, bereziki, lege horren IV. kapituluaren arabera. Euskadiko Hirugarren Sektorre Soziala Sustatzeko Estrategiak (aurrerantzean, EHSSSE) ere jasotzen ditu politika horrek.

EHSSko sustapen-neurriei buruzko txostena **urtero** egiteko betebeharra Euskadiko Hirugarren Sektorre Sozialaren 2016ko maiatzaren 12ko 6/2016 Legearen (aurrerantzean EHSSL) 19. artikuluan jasotzen da, eta honakoa adierazten du: “txosten hori publikoa izango da, eta sektore publikoak eta pribatuak bultzatutako sustapen-neurrien gaineko informazio eguneratua eta sistematizatu jasoko du” (2. paragrafoa)¹.

EHSSLk xedatutakoaren arabera, txostenaren helburua da txostena egin den urtean erabilgarri dauden neurriak xehetasun osoz ezagutzea ahalbidetuko duen EHSSaren aldeko sustapen-ekintza publiko eta pribatuaren aldizkako panoramika eskaintzea, sustatu ahal izateko.

2020an egin zen 2019an sustatuko neurriei ²buruzko lehen txostena eta horrek aukera eman zuen sustapen-ekintzaren dibertsitatearen eta zabaltasunaren irudi orokorra lortzeko. Dena den, lanketa horren ondorioz, hurrengo txostenetan sakontzen jarraitu beharreko alderdi batzuk identifikatu ziren. Hala, 2021eko txostenaren gai nagusiak izan ziren 2020an eta 2021ean enpresa sektoreak bultzatutako sustapen-neurriak. Horri esker, enpresen bidez garatutako sustapen-ekintza anitzari eta zabalari buruzko irudi monografikoa lortu ahal izan zen. 2022an, txostena, izaera deskribatzailekoa, EHSS sustatzeko lanean modu aktiboan parte hartu duten eragileen unibertsoa eragile berriak gehitzeko ahaleginean saiatu da bereziki. Txosten deskriptiboa sustapen-ekintzari eskainitako lau urteko zikloaren parte da, eta hiru-txosten mota ditu:

- A. **Txosten orokorra:** horren helburu nagusia da sustapen-ekintza guztiak egin aurreko urteari dagozkion deskribapena eta balorazioa eskaintzea eta hobetzeko proposamen eta orientazioak zehaztea.
- B. **Txosten monografikoa:** horren helburua da sustapen-ekintzarekin lotutako alderdi espezifikoak sakontzea eragile jakin batzuek bultzatutako edo txosten orokorrean identifikatutako erronkekin, hobetzeko proposamenekin eta azterketa kualitatiboekin lotutako sustapen-neurrien inguruko ezagutza areagotzeko.
- C. **Hiru txosten deskriptibo:** EHSSren sustapeneko neurriak eta eragileen datuak etengabe eguneratzeko sistema garatzearen ondorioa dira. Izaera deskriptiboa bakarrik dute eta txostenek sustapeneko eragileen eta neurrien sistematizazioa jasotzen dute.

¹ Hemen eskuragarri: <http://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2016/05/1602096a.pdf>

²Hemen eskuragarri: <https://3euskadi.eus/zer-egiten-dugu/eu-medidas-de-promocion-de-tsse/?lang=eu>

Beraz, txosten hau, ziklo honen hirugarren urteari dagokiona, deskribatzailea da, eta urtez urte EHSSren sustapenean funtsezko lana egiten duten eta orain arte egindako txostenetan identifikatu ez diren eragileen aniztasuna handitzera bideratuta dago. Argitaratutako azken txostenetan identifikatutako eragileen aniztasunaren atzera begirako berrikuspen labur bat egin ondoren, eragile sustatzaileen unibertsoan udaleko erakunde publikoak sartzeko beharra identifikatu zen. Lehen txostenak 73 udal-eragile (udaletxe) identifikatu zituen sustapen-neurrien sustatzaile gisa, EAEn sustapen-neurriak garatu ditzaketen 251 udal guztietatik. Hori dela eta, txosten honen bidez, udal-erakunde publikoen identifikazioa handitu nahi izan da eta, horren bidez, sustapeneko eragileen ekosisteman duten garrantzira gehiago egokitzen den ikuspegia eskaini.

Hori guztia dela eta, txostenarekin 51 udal-erakunde inguruk sustatutako 60 sustapen-neurri inguru identifikatu ahal izan dira. Erakunde horiek Euskadiko hiru lurralde historikoetako udalen gainetik nabarmendu dira.

Justifikazioa eta helburuak

EHSSLak dio sektoreen arteko lankidetzak “beharrezkoa dela gizarte bidezkoagoa, parekideagoa, solidarioagoa eta demokratikoagoa sustatzeko, bai eta gero eta konplexuagoak diren gizarte-beharrei eta gizarte globalaren erronkei erantzuteko ere”³.

Gainera, besteak beste, EHSSLk aurreikusten du Euskadiko administrazio publikoek Hirugarren Sektore Sozialaren eta enpresa-sektorearen arteko lankidetzak sustatzea, esku-hartze sozialaren arloan. 24.2 artikulua lankidetzak hori sustatzeko ekimenak jasotzen ditu, eta hainbat motatako ekintzen bidez zehazten dira, bai baliabide ekonomikoak mugiaraziz (laguntza edo mezenasgoa, dohaintza, arrazoi baterako marketina, etab.), bai giza baliabideak (esaterako, ekintza boluntario korporatiboak) edo beste mota batekoak mugiaraziz.

Zehatzago esanda, sektore publikoaren eta gizarte-erakundearen arteko lankidetzari dagokionez, esku-hartze sozialaren esparruan, aipamen esplizitua egiten da EHSSren esparru legalean eta estrategikoan ere. Hain zuzen ere, EHSSLak bi sektoreek beharrei eta erronka sozialei erantzuteko eragile gako gisa duten garrantzia azpimarratzen du. Horregatik, lege horretan jasotako helburuen artean, 1. artikulua dio xedea “erakundearen kooperazioa eta lankidetzak, beren artekoak eta sektore publikoarekin eta enpresekin dutena, sustatzea” dela, eta artikulua oso bat eskaintzen dio EHSSren sustapenari. Azken hori EHSSLko 18. artikuluan dago jasota. Honela dio: “foru-aldundiek eta tokiko erakundeek hirugarren sektore soziala sustatzeko estrategiak prestatuko dituzte haien eskumeneko geografia esparruetan” eta, ondorioz, horrek EAEko udalei zuzenean dei egiten die. Gainera, artikuluko bigarren puntuak honako hau gehitzen du: “foru-aldundiek eta toki-erakundeek urtero dirulaguntzen deialdiak egingo dituzte, hirugarren sektoreko erakundeek interes orokorreko gizarte-jarduerak egin ditzaten laguntzeko”.

Era berean, lege mailako esparru horrekin lotuta, EHSSSEK 2. helburua lankidetzak publiko-soziala, elkarrizketa zibilekoa eta eredu mistokoa garatzera bideratzen du besteak beste “sustapen-estrategiak zeharkakotzeko”. Esparru legal eta estrategiko horrek indartzen du EAE osoko udalak eragile sustatzaile protagonista gisa gehitzeko beharra, EHSS sustatzeko funtsezko eragileak baitira legezko betebeharrari dagokionez. Egoera horiek agerian uzten dute sustapen-neurri buruzko III. Txosten honen bidez bermatu behar dela udalek Euskadiko sektorearen sustapen-ekintzan duten rola.

³EHSSLren arrazoien azalpena, hogeita hamabosgarren paragrafoa.

Azken batean, EHSSLk egiaztatzen du tokiko erakundeek EHSSko erakundeen eta sareen sustapenean duten garrantzia, nagusiki udalek. Orain arte egindako txostenek ez zuten erabat aztertzen udalek EHSSko eragile sustatzaile gisa izandako garrantzia. Txosten honek EAEko udalek arlo horretan duten rola jasotzen du, EHSSk 19. artikuluan “sustapen-neurriei buruzko txostenari” ematen dion lanarekin jarraitzeko. Txosten horren helburua da, besteak beste, sektore publikoak eta sektore pribatuak hartutako neurriei buruzko informazio eguneratua eta sistematizatua sartzea.

Txosten horrek, beraz, EHSSren sustapen-ekintza bilatzen eta sistematizatzen jarraitzen du, proposatutako zikloaren aldi bakoitzean aurreko aldian baino sustapen-neurrien oinarri aberatsagoa eta zabalagoa izan dezan.

Edonola ere, sustapeneko ekintzekin lotuta lanean ari diren eragileen kopurua eta aniztasuna direla eta, ezin daiteke amaitutzat eman Euskadin bultzatutako neurri guztiak jasotzeko lana. Dena den, EHSSren sustapen-neurriei buruzko lehen txostenetik hiru urte igaro diren honetan, orain arte identifikatutako sustapen-neurrien kopurua eta xehetasunak nabarmen handitu direla ikus daiteke.

Hala, etorkizunean beste irizpide batzuk txerta badaitezke ere, lan hau egiteko orduan **irizpide** hauek hartuko ditugu kontuan:

- **Lurraldeen arteko oreka:** txostenak hiru Lurralde Historikoei eskainitako arreta orekatua izatea, baita erkidego mailako eta tokiko ekintzei jarritako arreta ere.
- **Eragileen aukeraketa eta aniztasuna:** identifikatutako neurriak sektore publikoari eta pribatuari buruzkoak izatea, eragileen arteko lankidetzari dagokionez, EHSSren 19. artikuluan aurrez ikusitakoaren arabera, eta sustapen-ekintzaren esparruan sustatutako neurrien aniztasuna erakustea.

Sustapeneko ekintzari eskainitako lau urterako zikloan barneratuta, hurrengo edizioek aukera emango dute neurri gehiago biltzeko, fokua sakondu nahi diren eremu espezifikotan jartzeko, agertzen/desagertzen diren **neurrien bilakaera** ikusteko, eta aztertutako urtearen eta aurrekoaren arteko alde nagusiak (edukiei, eragileei, erakundeek eta hartzaileen sareei dagokienez) ikusteko, baita epe luzeagoei dagozkien aldeak ere.

Txostenaren atalak

Txosten honek bi atal ditu, eta bat datoz gorago aipatutako helburu eta irizpideekin:

1. **Atal espezifiko.** Lehen atal honen **helburua** da azken txosten **deskriptiboan neurri berrien berri ematea** eta, hala, EHSSko sustapen-neurriak sustatzen dituzten eragileen eta neurrien aniztasunaren inguruko ezagutza zabaltzen laguntzea. Aurreko txostenetan egin den bezala, alderdi hauek hartuko dira kontuan, besteak beste: sustapen-neurriak bultzatzen dituzten eragileen ezaugarriak; bultzatzen diren neurrien ezaugarriak; eragina duten lurraldea; horiek bultzatzeko zereginen emandako lankidetzak; eta, azkenik, jarduera esparru nagusiaren arabera hartzaileak diren EHSSko erakundeak eta sareak.
2. **Atal orokorra.** Bigarren atal honetan, 2019tik aurrera orain arte sustatu eta jaso den sustapen-ekintzaren deskribapen kuantitatiboa eskaintzen da, beste behin ere honako alderdi hauek kontuan hartuta: sustapen-neurriak sustatzen dituzten eragileen ezaugarriak (mota, tamaina, jarduera ekonomiko nagusia); bultzatzen dituzten neurrien ezaugarriak (kategoriak, mobilizatzen dituzten baliabide- motak); eragina duten lurraldea; bultzatzeko garaian jasotzen duten lankidetzak; eta, azkenik,

jarduera esparru nagusiaren arabera, hartzaile diren EHSSko erakundeak eta sareak. Beste nolabait esanda, alderdi orokor honen **helburua da azken urteotan Euskadin garatutako sustapen-neurrien aniztasunaren inguruko ikuspegia erakustea**. Hain zuzen ere, urtez urte, egindako txosten horien helburua da ikuspegi hori zabaltzea.

Kokatzea

Sustapen-neurriaren definizioa

Hemen jarraipena ematen zaio sustapen-neurrien lehen txostenean (2020) ezarritako definizioari. Honela definitzen zuen sustapen-neurria: “EHSS osatzen duten **erakunde edo sareak garatzera eta hobetzera bideratutako** eta **erakunde eta sare horietatik kanpoko eragileek egindako edo bultzatutako** edozein **ekintza zehatzek** (modu operatiboan definituta) eta horretarako **baliabideak esleituta** dituenak (taldeak, aurrekontua...); edonola ere horiek diseinuan, garapenean eta/edo ebaluazioan parte har dezakete” (8. or.).

Lehen txosten horretan, gainera, argitzen zen sustapen-neurriak izan zitezkeela “EHSSko erakundeen eta sareen gaitasunak edo baliabideak (giza baliabideak, ekonomikoak...) modu argian eta zuzenean indartzen dituzten sektore arteko lankidetzak-ekintzak; adibidez, enpresek EHSSko erakundeetan hedatutako boluntarioritza korporatiboa, edo kausadun marketina”. Kontrara, ezingo dira sustapen-neurri gisa hartu “EHSSko erakundeak eta sareak sustatzea (jasangarritasuna, garapena, hobekuntza...) ez den beste helburu batzuekin hirugarrengeok sustatutako jarduketak, indartzea terminoaren definizioa zabala den arren (esaterako, koherentzia bezalako alderdiak barne hartzen ditu)”.

Sustapen-neurrien sailkapena

Gainera, txosten honek identifikatutako neurrien sailkapenari eusten dio, lehenengo txostenean ezarritako kategorizazioaren arabera. Txostenean 15 mota aipatzen ziren:

- 1. EHSS EZAGUTZEA ETA AITORTZEA:** EHSSko erakundeen eta sareen lana, jarduera, ibilbidea, etab. ezagutzera ematea eta aitortzea helburu duten jarduerak.
- 2. ANTOLAMENDUA ETA KUDEAKETA INDARTZEA:** hainbat bideren eta kudeaketa hobetzearen bidez erakundeak eta sareak indartzea helburu duten jarduerak.
- 3. AZPIEGITURAK:** EHSSko erakundeei eta sareei azpiegiturak eskuratzea edo haiek eraikitzea, berritzea edo modernizatzea erraztera bideratutako jarduerak.
- 4. FISKALITATEA:** EHSSko erakundeei zuzendutako onura fiskalak edo EHSSko erakundeei opari, dohaintza eta ekarpenak egitegatik hirugarrenek dituzten pizgarri fiskalak arautzen dituen araudi edo ordenantza fiskalean jasotako jarduerak.
- 5. FINANTZAKETA:** EHSSko erakunde eta sareen jarduera propioa (erantzukizun publikoko zorroetan jasota ez dauden zerbitzuak) eta kudeaketarako, prestakuntzarako... beste laguntza batzuk finantzatzera bideratutako jarduerak.
- 6. SUSTAPENENKO ESTRATEGIA ESPEZIFIKOAK:** Sektore publikoaren sustapen-estrategia espezifikoak eta beste ekintza batzuk

7. **BOLUNTARIOTZA ETA ASOZIAZIONISMOA SUSTATZEA:** emakumeak, gazteak, adinekoak eta herritarrak bazkide edo boluntario (boluntariotza soziala) gisa sustatzeko tresnak (agentziak) eta ekintzak.
8. **FUNTZIOEN OREKA:** erakundeek eta sareek zerbitzuak ematearekin zerikusirik ez duten funtzioak garatzea ahalbidetzen duten ekintzak: beharrak hautematea, ikerketa, berrikuntza, sentsibilizazioa, salaketa, eskubideen sustapena, batak besteari laguntzea...
9. **KOHERENTZIA:** erakundeetan honakoak sustatzera bideratutako ekintzak: berdintasuna, kontziliazioa, aniztasuna, integrazioa, euskararen erabileraren normalizazioa eta, orokorrean, sektorearen balioak adieraztea eta pertsonen eskubideak erabiltzea.
10. **BETEBEHARRAK BETETZEA:** erakundeak egungo arau-aldaketetara edo aurreikusita dauden arau-aldaketetara egokitzeko laguntza.
11. **BALIO ERANTSIA INDARTZEA:** erakundeak bereizten dituzten eta erantzukizun publikoko zerbitzuen eskaintzari balioa eransten dioten alderdiak garatzeko laguntza.
12. **SEKTOREEN ARTEKO LANKIDETZA:** elkarlan horizontala eta sareko lana bultzatzera bideratutako ekintzak.
13. **SEKTORE PUBLIKOAREKIN LANKIDETZA:** elkarlan horizontala eta sareko lana bultzatzera bideratutako ekintzak.
14. **BESTE SEKTORE, ERAKUNDE ETA MUGIMENDU SOZIAL BATZUEKIN LANKIDETZA:** EHSSko erakundeen, eta sareen eta sektore publikoaz gaindiko beste sektore batzuen arteko elkarlana errazten edo sustatzen duten jarduerak.
15. **SUSTAPEN NEURRIETARAKO SARBIDEA:** erakundeei (bereziki, elkarte txiki eta ertainei) laguntzeko egiturak, sustapen-neurrietarako sarbidea errazteko.

Metodologia

Neurriak eta eragileak identifikatzeko metodologia

Jarraian, eragileak eta beraiek sustatutako sustapen-neurriak identifikatu eta erregistratzeko garatutako prozesuak eta metodoak deskribatuko ditugu. Identifikatutako ia kasu guztietan, sustapen-neurriak webgunetik arakatu dira.

Hiru lurralde historikoetako tokiko administrazio publikoko eragileen ausazko lagin baten artean **webguneen miaketa** egin zen, ezarritako aldi bultzatutako neurriak identifikatzeko asmoz. Horretarako, hiru lurralde historikoetako aldizkari ofizialak berrikusi ziren, sustapen-neurrien indarraldi-urtea erreferentziatzen hartuta (kasu honetan, 2021), eta EHSSko erakundeetara bidera zitekeen edozein sustapen-neurri identifikatuta.

Gerora, eskuratutako **datuak iragazi** ziren, errepikapenak ezabatzeko edo akatsak zuzentzeko, eta neurriak deskribatutako kategorizazio-metodoen bidez sailkatu ziren. Guztira, 58 sustapen-neurri eta sustapenerako 51 udal-eragile identifikatu dira. Neurri bakoitza datu-base batean erregistratu da. Datu-base horretan lehenik jasota daude aurreko urteetako neurri guztiak, bai eta eragileak eta erakunde onuradunak ere. Azterketa miaketarako izan arren eta lan-prozesuan adierazgarritasunaren irizpideak zorrotz bete ez diren arren, azterketa zorrotza egin ondoren lortutako laginak aukera ematen du udal-sektore publikoak EHSS sustatzeko egindako ekintza zabal aztertzeko.

2021ean zein aurreko urteetan bildutako informazioa SPSS azterketa estatistikorako programarekin tratatu eta alderdi hauen (besteak beste) inguruko azterketa deskriptiboa egin da: sustapen-neurriak bultzatzen dituzten eragileen ezaugarriak (mota, tamaina, jarduera ekonomiko nagusia); bultzatutako neurrien ezaugarriak (kategoria, mobilizatutako baliabide motak); eta eragina izan duten lurraldea.

Sustapen-neurrien azterketaren dimentsioak

Aurtengo luzapen zehatzaren zein 2019-2021ko ikuspegi orokorraren sustapen-ekintzen deskribapena egiteko lau dimentsiotan oinarritu gara, zeinak bat datozen neurri bakoitzaren gainean emandako informazioarekin:

1. **KATEGORIAK:** sustapen-ekintzen **banaketa** zehazten du, neurriak sailkatzeko erabili diren **kategorien eta azpitaldeen arabera**⁴.
2. **ERAGILEAK:** eragileek sustapen-ekintzetan **duten pisua** zehazten du.
3. **LURRALDEAK:** sustapen-ekintzak **lurraldeen artean nola banatuta dauden** zehazten du, eta arreta berezia jartzen die hiru Lurralde Historikoei.
4. **HIRUGARREN SEKTORE SOZIALEKO ERAKUNDEAK:** sustapen-ekintzak EHSSko erakundeen artean nola **banatzen** diren zehazten du, erakunde horien ezaugarri anitzei arreta jarrita.

Identifikatutako **sustapen-neurriak** kategoriatan eta moten arabera erregistratu dira. Neurri bat, dituen ezaugarriengatik, kategoriatan baino gehiagotan sailka daitezkeen ezohiko kasuetan, neurriaren helburuarekin ongien bat datorren kategoriatan erregistratu dugu, kasu bakoitzean.

Identifikatutako eragile bakoitzaren jatorrizko lurraldea erregistratu dugu, irizpide hauei jarraituta. **Eragile pribatuen kasuan**, egoitza fiskala edo soziala⁵ kokatuta dagoen Lurralde Historikoa erregistratu dugu. EAetik kanpoko erakundeak "Estatua" lurralde-kategoriatan jaso ditugu. **Eragile publikoen kasuan**, administratiboki dagokien lurraldea erregistratu dugu. EAeko Administrazio Orokorreko erakunde publikoen kasuan, Euskadi; Foru Aldundien kasuan, Lurralde Historikoa; eta, tokiko erakundeen kasuan (udalak, mankomunitateak...), dagokien Lurralde Historikoa.

Eragileen sustapen-ekintzen gaineko datuak honela agertzen dira: a) **sektoreka** (publikoa/pribatua), sektore bakoitzeko eragileek bultzatutako neurriak multzokatuta; b) **motaren** arabera, neurriak sektore bakoitzean erabilitako tipologia espezifikoaren arabera multzokatuta.

⁴ Informazio gehiagorako, kontsultatu *Sustapen-neurrien kontzeptualizazioa eta sailkapena*.

⁵ Egoitza fiskala edo egoitza soziala. EAeko eragile pribatuen kasuan, dagokion Lurralde Historikoa erregistratu dugu egoitza soziala edo egoitza fiskala. EAetik kanpoko eragile pribatuen "Estatua" lurralde-kategoriatan jaso ditugu, orokorrean.

Neurriei dagokien lurraldea erregistratzeko, neurri horiek **zuzenduta dauden edo eragina duten lurralde eremu administratiboa** (tokikoa, forala, autonomikoa...) hartu dugu kontuan Normalean bat etortzen da neurria bultzatzen duen eragilearen lurraldearekin, baina hala gertatzen ez denean⁶, irizpide bera mantentzen da, hau da, neurriak eragina duen lurraldean erregistratzen da, eta ez bultzatzen duen eragilearen lurraldean. Honako hau da administrazio mailako lurralde eremuaren tipifikazioa: tokikoa, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Euskadi, Estatua, Europar Batasuna.

Lurraldeen araberako sustapen-ekintzen datuak honela erakusten dira:

- a. **Lurralde eremuen** arabera. Lurralde eremu administratibo bakoitzaren datuak eskaintzen dira, **sustapen-ekintzak eremu horietan nola banatzen diren ezagutzeko helburuz.**
- b. **Lurralde Historikoen** arabera: espezifikoki lurralde historiko bakoitzean eragina duten neurrien datuak bakarrik eskaintzen dira, **haitako bakoitzean sustapen-ekintzak identifikatzeko** helburuarekin. Kasu hauetan, dagokion lurraldeko udalek eta mankomunitateek bultzatutako neurriak batzen dira lurralde bakoitzera.⁷

EHSSko erakunde hartzaileen araberako sustapen-ekintzak honako aldagaien arabera erregistratu ditugu:

- erakundearen **izaera juridikoa**;
- **tamaina**;
- jarduera **arloan**;

Laburtuz, txosten honetan identifikatutako neurri bakoitzaren kasuan, honako informazio hau dugu⁸:

Sustapen-neurriaren izena

Kategoria	Kategoriaren izena
	Neurri mota
Eragile bultzatzailea	Eragile bultzatzailearen sektorea
	Eragile bultzatzaile mota

⁶ Adibidez, EAEko Administrazio Orokorrek bultzatzen dituen sustapen-neurriak, ezaugarri hauek dituztenak: (a) Lurralde Historiko batean dute eragina edo aplikatzen dira, espezifikoki; (b) jarduera Lurralde Historiko bakar batean garatzen duten EHSSko erakundeei zuzenduta daude; (c) jarduera Lurralde Historiko batean baino gehiagotan garatzen duten baina lurralde bakar batean garatzen diren proiektuak, programak, jarduerak, etab. babesteko helburua duten EHSSko erakundeei zuzenduta daude.

⁷ Batuketatik kanpo utzi ditugu EAEko (Lurralde Historiko bateko EHSSko erakundeei, espezifikoki, zuzentzen badira salbu), Estatuko eta Europar Batasuneko Administrazio Orokorrek bultzatutako neurriak, baita azkeneko bi lurralde eremu horietako eragile pribatuek bultzatutako neurriak ere.

⁸ Aldagai hauen (izaera juridikoa, maila, arloan, etab.) gaineko informazioak ez dagoenean edo ondorioztatu ezin denean, “zehaztu gabe” kontzeptuarekin erregistratzen da. Neurriak edozein izaera juridikotako, jarduera arlotako eta abarretako erakundeei zuzenduta daudenean, “zehaztugabea” izenarekin erregistratzen dira.

“Tamaina” aldagaien kasuan, “Elkarte Txiki eta Ertainak” tipologia (haien diru-sarreraren bolumenaren arabera txikiak edo ertainak diren erakundeak -hau da, 300.000 € baino gutxiagoko sarrera-bolumena dutenak) erregistratu dugu, identifikatutako neurria tamaina horretako erakundeei zuzentzen bazaie, berariaz edo espezifikoki.

Lurraldea	Neurria zuzentzen den edo eragina duen lurralde eremu administratibo zehatza
Erakunde hartzaileak	Erakundeen izaera juridikoa
	Erakundeen tamaina
	Erakundeen jarduera esparrua

EAEko udalek 2021ean bultzatutako sustapen-ekintzaren sistematizazioa

Zer eragile berri gehitu dira?

Udalek sektore publikoaren esparruan eta eragile sustatzaile gisa duten garrantzia egiaztatu ondoren, orain arte egindako txostenek ez zuten udalen garrantzia osorik landu. Horrek ez du esan nahi aurreko edizioetan udaletatik etorritako sustapen-neurririk erregistratu ez denik, baizik eta horien artean bilaketa zehatzik ez dela egin. Arrazoi hori dela eta, txosten honek EAEko udalek EHSSren sustapenean duten rola indartu nahi du.

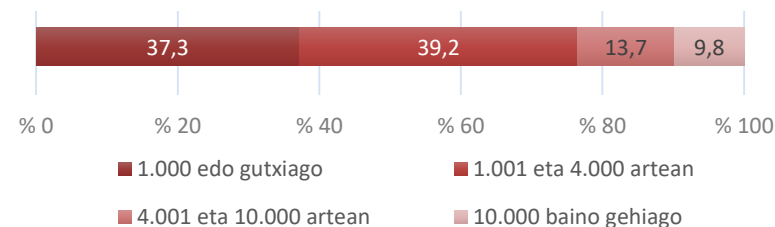
Eragile sustatzaileak tamainaren arabera

Lehen aipatu dugun moduan, txostenaren III. edizio hau prestatu aurretik, 2019 eta 2020 urteetan bideratutako sustapen-neurriak zituzten 72 udalen erregistroak jasota zeuden. Horrek esan nahi du EAEko udalen unibertsoaren % 30 inguru zegoela identifikatuta. Egun, azken hiru urteotan EHSS sustatzeko neurriak bultzatu dituzten 123 udal daude identifikatuta, hau da, **51 udal berri gehitu dira datu-basera**, eta EAEko 2 udaletik ia 1era iritsi da (% 49). Garrantzitsua da aipatzea biztanleen kopuruari dagokionez, udal horiek Euskadiko biztanle guztien % 92,2⁹ barne hartzen dutela. Hortaz, ondorioztatu daiteke udalerrri horiek EHSS osatzen duten erakunde gehienak barne biltzen dituztela. Lurrealde Historikoen arabera azterketak are gehiago uzten du agerian errealtate hori: Gipuzkoan eragile sustatzaile gisa identifikatutako udalek lurraldeko biztanleria osoaren % 97,7 ordezkatzen dute. Bizkaiaren eta Arabaren kasuan, kopurua apur bat baxuagoa da, % 90,2 eta % 87,3, hurrenez hurren.

Identifikatutako 51 udal sustatzaileen artean, hainbat tamainatako tokiko administrazioak daude. Lehenik eta behin, nabarmentzekoa da hasiera batean espero zena baino 4.000 biztanletik beherako udalerrri gehiago daudela. Identifikatutako 4 udal berritatik ia 3k 4.000 biztanle baino gutxiago ditu. Are gehiago, % 37,3 ez da 1.000 biztanlera iristen. Lehenengo txostenaren bilaketa eragile sustatzaile mota guztietan oinarritu zen, sektorea gorabehera, eta biztanle gehien dituzten udalerrietako udalak gehitu ziren. Horren ondorioz, txosten honetan egindako eragileen sistematizazioak pisu kuantitatibo txikiagoa duten udalak jasotzen ditu, baina udal horiek garrantzi kualitatiboa dute haien erreferentziazko arloetan jarduten duten erakundearen sustapenean.

4.000 biztanletik gorako udalak gainerako % 24 dira. Hala ere, ordezkatzen duten biztanleen kopurura itzuliz, azken udal horiek EAEko biztanleria osoaren % 70 barne hartzen dute, eta, hortaz, aintzat har daiteke eragin handiagoa dutela EHSSren sustapenean.

1. grafikoa. Identifikatutako udal berriak udalerrriaren tamainaren arabera. %. 2022

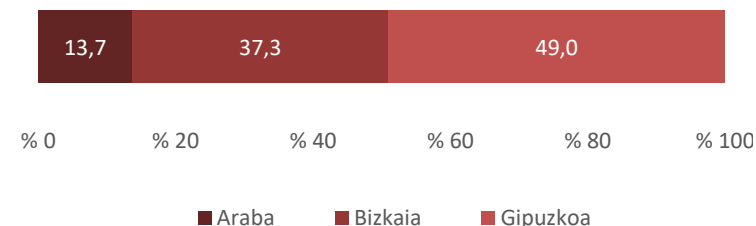
⁹ Biztanleen udal-estatistikaren datuen (EUSTAT) arabera eta 2021eko Biztanleen Udal Erroldaren erregistro administratiboak hartuz iturri nagusizat.

Eragile sustatzaileak, egoitza sozialaren arabera

Identifikatutako 2 udal berritatik 1 Gipuzkoako lurralde historikoan kokatuta dago. Horri aurretik adierazitako biztanleriaren ehunekoa gehituta, ikus dezakegu Gipuzkoako udalek EHSSren sustapen-neurriak bultzatzeko garaietan duten rol nagusia. Udalerrien eta biztanleriaren kopuru handiagoa izan arren, Bizkaia bigarren lekuan dago, txertatutako erregistro berrien % 37,3 baitira bertakoak. Azkenik, Arabako lurralde historikoan daude identifikatutako udalen % 13,7.

Metodologiaren atalean azaldu den moduan, Lurralde Historiko bakoitzaren aldizkari ofizialen weba zorrotz arakatu da, eta, hortaz, ondoriozta daiteke honako hau EHSSko erakundeak sustatzeko neurriak bultzatzen dituzten udalen unibertsoari buruzko erradiografia nahiko erreala dela.

2. *grafikoa.* Lurralde historikoaren arabera identifikatutako udal berriak. %.

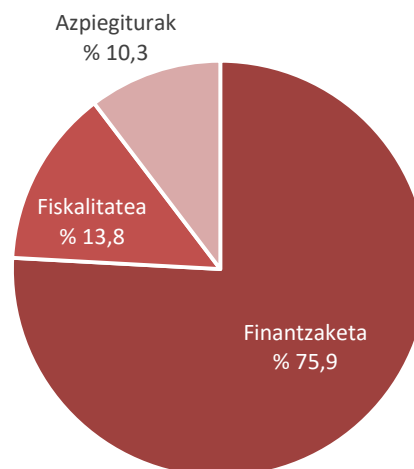

Nolakoak dira bultzatutako sustapen-neurriak?

Identifikatutako neurriak kategorien arabera

Eragile sustatzaile berriek bultzatutako **58 neurri** identifikatu dira guztira eta hasiera batean aurrez ikusitako 15 kategoriatatik 3tan pilatu dira. Lehen eta bigarren txostenetan gertatu zen moduan, sustapen-ekintza EHSSko erakundeen eta sareen jarduerarekin lotutako **finantzaketan** oinarritzen da batez ere (44 neurri) eta bere horretan, III. Txosten honetan identifikatutako neurri guztien % 75,9 biltzen ditu.

3. *grafikoa.* Identifikatutako neurri berriak kategorien arabera % 2021

Hala ere, ez dira ahaztu behar udalen jarduerarekin zerikusi handia duten eta hirugarren sektore sozialaren finantzaketarekin zuzenean lotuta ez dauden gainerako sustapen-neurriak. Finantzaketa-neurrien pisu kuantitatibotik harago, neurri horiek garrantzi kualitatibo handia dute; izan ere, erakunderik txikienen jarduerarako sustapen handia dira:

- a. 8 neurri (% 13,8) EHSSko erakundeen **fiskalitate** arloan eskaintzen dituzten onurak. Kasu askotan, horiek guztiak EHSSko erakundeei zuzendutako zerga-onurak arautzen dituen ordenantza edo araudi fiskalean jasotako ekintzekin lotuta daude.
- b. 6 neurri (% 10,3) **azpiegituren** hornikuntzara bideratuta daude, ez soilik jarduerak egiteko espazioei, lokalei eta bestelako ekipamenduei dagokienez, baita erakundeen jarduerarako eta hartzaileen sareentzako baliabide materialak eta beharrezko zerbitzu espezifikoak hornitzeko ere.

Ohikoa den moduan, identifikatutako sustapen-neurri guztietan **finantzaketa-neurrien** pisua hain da handia, komenigarria da zehazki zer neurri barne hartzen dituzten zehaztea.

Identifikatutako finantzaketa-neurrien % 80 baino gehiago udalek oro har urtero argitaratzen dituzten *laguntzak eta dirulaguntzak* dira (47 neurri zehazki). Gainerako finantzaketa-neurriak bi azpi-motatan daude banatuta eta ordezkaritza lehenengo kasuan baino askoz ere txikiagoa da:

- a. 9 neurri (% 15,5) *zerbitzuetako eskaintza eta deskontuenak* dira. Hein handi batean, diruzkoak ez diren dohaintzak dira, bai eta EHSSko erakunde eta sare hartzaileetako bazkideei zuzendutako eskaintzak eta deskontuak ere.
- b. Gainerako 2 neurriak eskudirutan jasotako *sariei* (% 3,4) dagozkie.

Finantzaketa-neurrien azpikategoriak	Absolutuak	%
Laguntzak eta dirulaguntzak	47	% 81,0
Eskaintzak eta deskontuak zerbitzuetan	9	% 15,5
Sariak (finantzaketa)	2	% 3,4
Guztira	58	% 100

Identifikatutako neurriak moten arabera

EHSSLren 24.2 artikuluan adierazitakoaren arabera, jarraian enpresa-sektore sustatzaileko erakundeek (kasu honetan, txosten honetan jasota dauden udalek) mugitzen dituzten baliabide-moten arabera identifikatutako neurrien banaketa jasoko dugu. Hala, lau mota handiren arabera sailkatu ditugu neurriak:

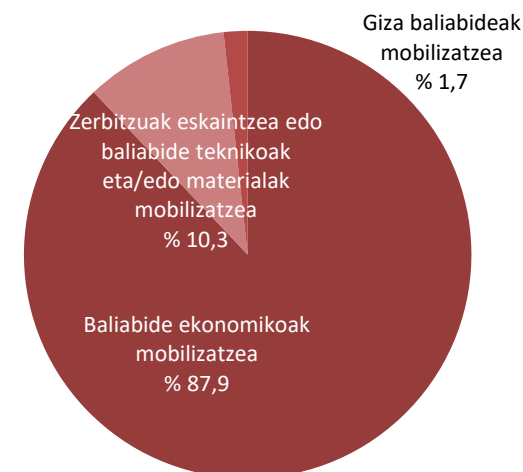
1. **Baliabide ekonomikoak:** Hirugarren Sektore Sozialeko erakunde eta sare hartzaileen egitasmoak garatzeko baliabide ekonomikoak mobilizatzen dituzten sustapen-ekintzak (jarduera, proiektu, programa... bat finantzatzeko edo gastuak ordaintzeko).
2. **Giza baliabideak:** langileak mobilizatzen dituzten sustapen ekintzak dira, eta hirugarren sektore sozialeko erakunde eta sare hartzaileen zerbitzura jartzen dituzte borondatez jardueraren bat garatzeko edo proiektu edo programaren bat sustatzeko beraien esperientzia, ezagutza profesionala edo denbora.

3. **Baliabide sozialak:** entitate edo erakunde eta sare hartzailekoak ez diren beste erakunde eta/edo pertsonen mobilizazioa eta/edo parte-hartzea dakarten sustapen-ekintzak eta hainbat modura azken hartzaile horiei laguntzen dietenak.
4. **Zerbitzuak, baliabide teknikoak eta/edo materialak:** EHSSko erakunde eta sare hartzaileentzako egun dauden zerbitzuak edo modu espezifikoan egokitutakoak eskaintzeko eta/edo baliabide teknikoak eta/edo materialak mobilizatzeko sustapen-ekintzak.

Txosten honek neurriak lau mota handitan sailkatzen dituen arren, eskuragarri dagoen informazioarekin identifikatutako sustapen-ekintzek (58 neurri) baliabide ekonomikoak, teknikoak eta/edo materialak edo giza baliabideak mobilizatu dituzte, hein handi edo txikiagoan:

- a. 51 neurrik eragile sustatzaileen **baliabide ekonomikoak** mobilizatu dituzte eta horiek dira txosten honetan identifikatutako ohikoenak, % 87,9rekin.
- b. 6 neurritan, eragile sustatzaileek **zerbitzuak** eskaini edo enpresen **baliabide tekniko eta/edo materiala** mobilizatzen dute, eta hori da gehien eskaini den bigarren mota (% 10,3).
- c. Azkenik, neurri batek erakunde sustatzaileek jarritako **giza baliabideak** barne hartzen ditu zuzenean, eta azken neurri mota da (% 1,7).

4. *grafikoa.* Baliabide motaren arabera identifikatutako neurri berriak. %.

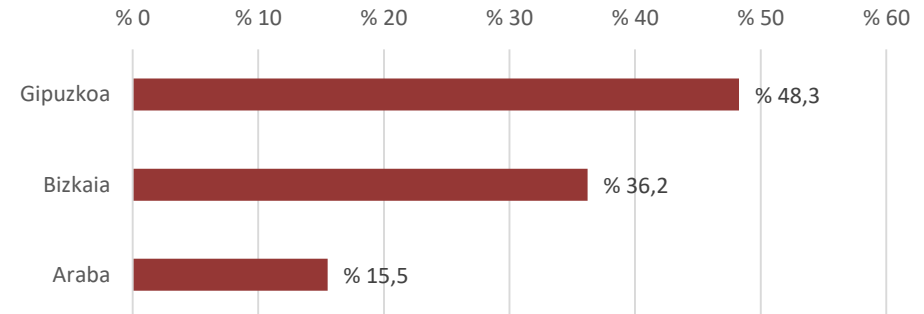

Zer lurraldetan dute eragina?

Udalek bultzatutako ekintzarekin lotuta, EHSS sustatzeko ekintzak hiru lurralde historikoetan izan du eragina.

Hiru lurraldeen artean, Gipuzkoa da neurri gehienek eragina duten lurraldea (28), logikoa den moduan identifikatutako udal gehien dituen lurraldea baita, eta, hortaz, ehunekorik altuena duena (% 48,3) da. Bizkaia den arren EHSSko erakunde gehien pilatzen diren lurralde historikoa, bigarren lekuan dago eta identifikatutako neurri berriak 21 izan dira. Azkenik, hirugarren postuan dago Araba 9 neurriekin (% 15,5). Hain zuzen ere, lurralde horrek proportzio demografiko eta EHSSko erakundeen artean bolumen txikiagoak ditu.

5. grafikoa. Eragina duten lurralde historikoaren arabera identifikatutako neurri berriak. %.

Nola sustatzen dituzte? Eragile askoren arteko elkarlana, sustapen-neurrien bultzadan

Gaur egun, ez da oso ohikoa EHSSren aldeko sustapen-neurriak bultzatzeko eragile ugariaren arteko lankidetzak. Udalen sustapen-neurriei dagokienez, ez da halakorik egiten. III. txosten honen kasuan, ez da lankidetzarik topatu identifikatutako 58 neurriak martxan jartzeko garaian. Horrenbestez, azterketatik kanpo geratzen dira sektore publikoarekin, pribatuarekin eta sozialarekin lotutako lankidetzak moduak.

Nori zuzenduta daude?

EAEko udalek bultzatzen duten sustapen-ekintzaren azterketa zorrotz hau egiteko erabilitako informazio-iturri nagusiak hiru Lurralde Historikoetako aldizkari ofizialak izan dira. Sustapen-neurri horietako gehienak aldizkari ofizialetan egon beharko lirateke, batez ere banku-erakundeen finantzaketari dagozkienak. Hala ere, EHSS sustatzeko deialdi eta ekimen gehienak argitaratzen diren arren, ez da gauza bera gertatzen neurri horien erakunde onuradunekin. Hortaz, neurrien erakunde onuradunak ezin izan dira identifikatu.

2019-2021 urteen artean bultzatutako sustapen-ekintzaren sistematizazioa

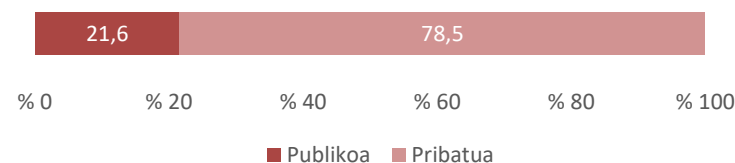
Zer eragilek bultzatzen dituzte sustapen-neurriak?

Azken hiru urteotan egindako emaitzek erakusten dutenez (2022an egindako txosten honek barne), EHSSren aldeko neurrien sustatzaile gisa identifikatutako eragileen aniztasuna handia da. Maila guztietako administrazio publikoetako eragileak eta esparru pribatuan parte hartzen duten eragileak identifikatu dira (hala nola enpresak, enpresa-fundazioak edo enpresa-erakundeak). Beste nolabait esanda, EHSS sustatzeko neurrien III. txostenak **EHSSren aldeko neurriekin lotutako 788 eragile sustatzaile**¹⁰ biltzen ditu. Eragileen lagin hori 2019 eta 2021 urteen artean egindako sistematizazio-lanaren emaitza da.

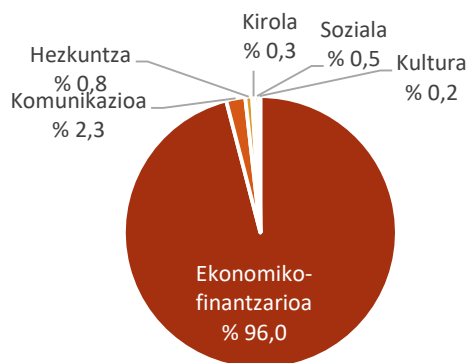
Eragile sustatzaileak, haien jarduera sektorearen arabera

Identifikatutako 788 eragile sustatzaileen artean, era askotako erakundeak daude. Lehenik eta behin, aipatu beharrekoa da beren jarduera arlo pribatuan garatzen duten erakundeen presentzia sektore publikoko erakundeena baino handiagoa dela (aurrez ikus genezakeen moduan). Izan ere, identifikatutako 5 eragile sustatzailetik ia 4 (% 78,5) dira sektore pribatukoak.

6. grafikoa. Eragile sustatzaileak, haien jarduera sektorearen arabera.

6. grafikoa. Eragile sustatzaileak jardueraren sektore pribatuaren arabera. %. 2019-2021

Identifikatutako sektore pribatuko 620 eragile gehienek (% 95,8) ekonomia eta finantza arloan garatzen dute beren jarduera eta beste jarduera esparru batzuetan lan egiten duten eragileen presentzia txikia da: komunikazioa (% 2,3); hezkuntza (% 0,8); kirola (% 0,5); gizartea (% 0,5); eta kultura (% 0,2). Esparru ekonomiko-finantzarioaren nagusitasun hori nabarmen baldintzatzen du Sustapeneko neurrien II. txostenean (2021) egindako eragileen bilaketa- eta sistematizazio-lanak. Txosten hark enpresen sektorea jorratzen zuen modu esklusiboan.

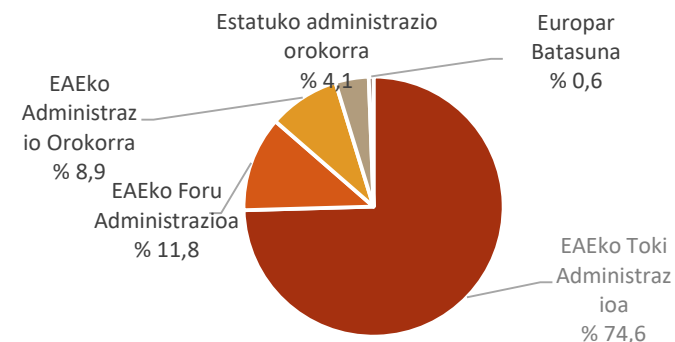
¹⁰ Baliteke zifra hori aurreko txostenetan identifikatutako eragileen batura baino txikiagoa izatea; izan ere, eragile horietako batzuk txosten batean baino gehiagoan azaltzen dira. Kasu gehienetan, 2019ko eta 2020ko txostenetan azaltzen diren enpresak dira.

Bestalde, sektore publikoko 170 eragileek¹¹ gutxi gorabehera 5etik 1 biltzen dute (zehatzago esanda, % 21,5). Espero genezakeen moduan, EAEko tokiko administrazioak dira kopuru handiena biltzen duten eragile publikoak eta identifikatutako eragile kopurua 127koa izan da (% 74,7). Gehienak EAEko hiru lurralde historikoetako udalak dira. Bestalde, guztira foru-administrazioen bateko 20 eragile daude (% 11,8) eta 15 inguru EAEko administrazio orokorreko eragileak dira (% 8,8). Azkenik, Estatuko Administrazio Orokorreko 7 erakunde identifikatu dira sustapen-neurrien bultzatzaile gisa (% 4,1) eta Europar Batasuneko 1 (% 0,6).

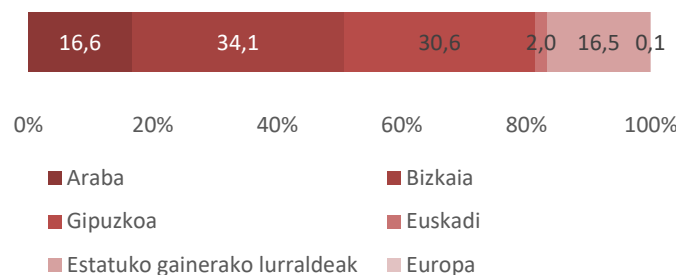
Eragile sustatzaileak, egoitza sozialaren arabera

Identifikatutako eragile sustatzaileen % 84 hiru lurralde historikoetako batean egoitza soziala duten erakunde publiko eta pribatuak dira, eta, zehazki, honela daude banatuta: 269 (% 34,1) egoitza Bizkaian duten eragileak dira; 242 (% 30,6) Gipuzkoako eragileak dira eta 131 (% 16,6) Arabakoak. Horiei guztiei, lurralde historiko batean baino gehiagoan ezarrita dauden 16 eragile sustatzaile (% 2,2) gehitu behar zaizkie. Gainerako 131k (% 16,6) egoitza EAetik kanpo duten eragileak dira (enpresa handiak edo Estatuko administrazioak batez ere), baina gure erkidegoan zerbitzuak edo lokalak dituztenak.

7. grafikoa. Eragile sustatzaileak, jardueraren sektore publikoaren arabera. %. 2019-2021

8. grafikoa. Eragile sustatzaileak, egoitza sozialaren arabera. %. 2019-

¹¹ Baliteke zifra hori lehen eta hirugarren txostenetan identifikatutako eragile publikoen batura baino handiagoa izatea esparru publikoko eragile sustatzaile batzuen kasuan izen-aldaketa gertatu delako.

Eragile sustatzaileen banaketa, jarduera ekonomikoaren arabera

Aurrez aipatutako edozein sektoretako eta beren jarduera ekonomikoari buruzko informazioa dugun 790 eragile sustatzaileak (guztien % 99) Jarduera Ekonomikoen Sailkapen Nazionalen jasotzen diren jarduera ekonomikoen 21 taldetatik 18tan banatuta daude.

Administrazio publikoa (182) da nagusi jarduera ekonomikoen taldeei dagokienez eta bere horretan 4 eragile sustatzailetatik gutxi gorabehera 1 biltzen du (% 23,1).

Handizkako/txikizkako merkataritzak (147) eta manufaktura-industriak (123) dira 812 enpresa sustatzaile horien 3tik 1.

Distantzia handira eta elkarren artean antzeko zifrekin daude jarduera-sektore garrantzitsuetako enpresak, hala nola profesionalak, zientzialariak eta teknikariak biltzen dituen (ikerketa, aholkularitza, enpresa-kudeaketa, eta abar, 53 eragile, % 6,7), finantzen eta aseguruaren arlokoak (45 eragile, % 5,7) edo hezkuntzakoak (38 eragile, % 4,8). Gainerako eragile sustatzaileak (201) identifikatutako sustapen-ekintzari dagokionez presentzia eskasa duten 13 jarduera-sektoretakoak dira.

Nolakoak dira bultzatutako sustapen-neurriak?

Identifikatutako neurriak kategorien arabera

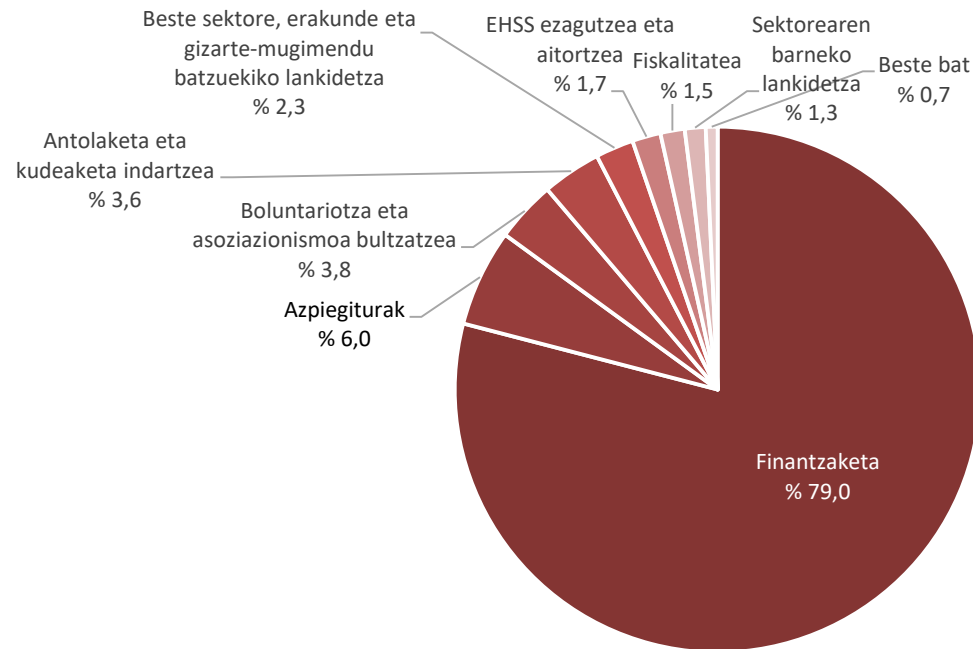
2019-2021 aldian, eragile sustatzaile publiko eta pribatuek bultzatutako **2.346 neurri**¹² identifikatu dira eta hasiera batean aurrez ikusitako 15 kategoriatatik 12tan banatu ditugu. Lehen eta bigarren txostenean gertatu zen moduan, enpresaren sustapen-ekintza erakundeen **finantzaketa-jardueran** eta EHSSko sareetan kontzentratzen da gehienbat (1.852 neurri), hiru urteotan identifikatutako neurrien % 79 mota horretakoak baitira.

9. grafikoa. Eragile sustatzaileak, jarduera ekonomikoaren arabera. %.

¹² Txostenean jasotako neurrien guztizko kopurua aurreko urteko txosten bakoitzean (2020 eta 2021) identifikatutako neurriak batuta ateratzen dena baino handiagoa da. Izan ere, txosten horiek aipatutako urteko sustapen-neurriei buruzko informazioa bakarrik jaso dute, eta kanpoan utzi dira txostena egin aurretik edo ondoren sartu diren beste batzuk.

10. grafikoa. Sustapen-neurriak, kategorien arabera. %. 2019-2021

Dena den, EHSSren finantzaketarekin zerikusirik ez duten sustapeneko 491 neurri daude guztira. Horiek guztiek, finantzaketa-neurrien garrantzi kuantitatiboaz harago joanda, garrantzi kualitatibo handia dute. Gainerako kategoriatan banaketa ezberdina dute horiek:

- 140 neurri (% 6) **azpiegituren** hornikuntzara bideratuta daude, ez soilik jarduerak egiteko espazioei, lokalei eta bestelako ekipamenduei dagokienez, baita erakundeen jarduerarako eta hartzaileen sareentzako baliabide materialak eta beharrezko zerbitzu espezifikoak hornitzeko ere.
- 88 neurri (% 3,8) bat datoz **boluntariotzarekin eta asoziazionismoarekin**, hein handi batean EHSSko erakunde eta sareetako enpresa-erakundeetan lanean ari diren pertsonen boluntariotza korporatiboko jarduerekin lotuta.
- 85 neurriren (% 3,6) xedea **antolaketa eta kudeaketa indartzea** da. Neurri handi batean, CEBEKe Sareen Sarearekin lankidetzan bultzatutako EHSSko erakundeek zuzendutako pro bono programaren hiru edizioetan enpresa arloko eragileek izandako parte-hartzeari dagozkie.
- 55 neurriren helburua (% 2,3) da **beste sektore, erakunde eta mugimendu sozial batzuekin batera lan egitea**. Hitz gutxitan esanda, EHSSko erakundeek eta sareek, eta sektore publikoko beste sektore batzuen arteko elkarlana errazten edo sustatzen duten jarduerak dira.

- e. 41 neurriren helburua (% 1,7) EHSSren **ezagutza eta aitortza** lortzea da; hau da, EHSSko erakunde eta sareen lana, jarduera, ibilbidea eta abarrak ezagutaraztea edo horiei aitortza eskaintzea.
- f. 35 neurrik (% 1,5) EHSSko erakundeen **fiskalitate** arloan eskaintzen dituzten onurak. Kasu askotan, horiek guztiak EHSSko erakundeei zuzendutako zerga-onurak arautzen dituen ordenantza edo araudi fiskalean jasotako ekintzekin lotuta daude.
- g. 30 neurrik (% 1,3) **sektore baitako** lankidetzak errazten dute EHSSko erakundeetan. Kasu gehienetan, lankidetzak horizontala eta sareko lana bultzatzera bideratutako ekintzak dira.
- h. Azkenik, erakusgarritasun txikiarekin, 10 neurri **koherentzia indartzera** bideratuta daude, 4 **funtzioen oreka** bermatzera, 2 **sektore publikoarekin lotutako lankidetzara**, eta **sustapeneko estrategia espezifikoko** 1 ere badago.

Finantzaketa-neurriak identifikatutako sustapen-neurri guztien artean duten garrantziak **deskribapen espezifikoko** bat behar du, jarraian eskainiko duguna.

Identifikatutako finantzaketa-neurri gehienak (% 96,9) bat datoz **laguntzekin eta diru-laguntzekin** (1.795). Azken horiek ez ezik, EHSSko erakundeei zuzkidura ekonomikoa emateko beste formula batzuk ere sartzen dira hemen, hala nola dohaintzak, babes- eta mezenasgo-ekintzak, eta abar.

Gainerako finantzaketa-neurriak hainbat azpi-motatan banatuta daude, ia denek garrantzi kuantitatibo eskasa dute aurreko azpi-motarekin alderatuta:

- a. 46 neurri (% 2,5) **zerbitzuetako eskaintza eta deskontuenak** dira. Hein handi batean, diruzkoak ez diren dohaintzak dira, bai eta EHSSko erakunde eta sare hartzaileetako bazkideei zuzendutako eskaintzak eta deskontuak ere.
- b. Erakundeen finantzaketan **herritarren, kontsumitzaileen eta langileen parte-hartzea sustatzeko tresnei** dagozkien 19 neurri daude (% 1), batez ere horretarako diseinatutako finantza-produktuen edo -zerbitzuen bitartez.
- c. Hurrengo 13 neurriak finantza-erakundeek sustatutako **krediturako sarbiderako mekanismoenak** dira (% 0,7). Mekanismo horiek EHSSko erakundeei ahalbidetzen die aurrerapenetara eta kredituetara abantailazko baldintzetan sartzea. 2 esku dirutan emandako **sariak** dira (% 0,3).
- d. Gainerako 6 neurriak eskudirutan jasotako **sariei** (% 0,3) dagozkie.

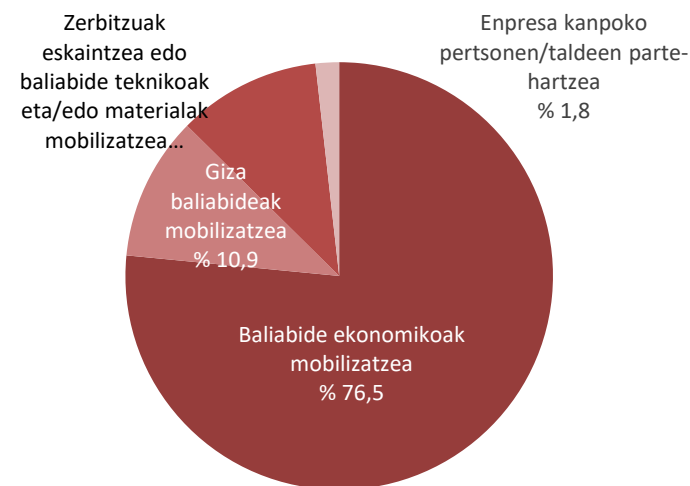
Finantzaketa-neurrien azpikategoriak	Absolutuak	%
Laguntzak eta dirulaguntzak	1.795	% 96,9
Eskaintzak eta deskontuak zerbitzuetan	46	% 2,5
Parte-hartzea sustatzeko tresnak	19	% 1,0
Kreditua eskuratzeko mekanismoak	13	% 0,7
Sariak (finantzaketa)	6	% 0,3

Identifikatutako neurriak moten arabera

EHSSLren 24.2 artikuluan adierazitakoaren arabera, jarraian erakunde sustatzaileek mobilizatzen dituzten baliabide-moten arabera identifikatutako neurrien banaketa jasoko dugu. Hala, lau mota nagusitan sailkatu ditugu neurriak:

1. **Baliabide ekonomikoak:** Hirugarren Sektorre Sozialeko erakunde eta sare hartzailen egitasmoak garatzeko baliabide ekonomikoak mobilizatzen dituzten sustapen-ekintzak (jarduera, proiektu, programa... bat finantzatzeko edo gastuak ordaintzeko).
2. **Giza baliabideak:** langileak mobilizatzen dituzten sustapen ekintzak dira, eta hirugarren sektorre sozialeko erakunde eta sare hartzailen zerbitzura jartzen dituzte borondatez jardueraren bat garatzeko edo proiektu edo programaren bat sustatzeko beraien esperientzia, ezagutza profesionala edo denbora.
3. **Baliabide sozialak:** entitate edo erakunde eta sare hartzailen ez diren beste erakunde eta/edo pertsonen mobilizazioa eta/edo parte-hartzea dakarten sustapen-ekintzak eta hainbat modura azken hartzaile horiei laguntzen dietenak.
4. **Zerbitzuak, baliabide teknikoak eta/edo materialak:** EHSSko erakunde eta sare hartzailentzako egun dauden zerbitzuak edo modu espezifikoan egokitutakoak eskaintzeko eta/edo baliabide teknikoak eta/edo materialak mobilizatzekeo sustapen-ekintzak.

11. grafikoa. Sustapen-neurriak, baliabide moten arabera. %. 2019-2021

Identifikatutako neurriei lotuta eskuragarri dagoen informazioaren arabera, identifikatutako sustapen-ekintzen % 98,1ek (2.301 neurri) aipatutako baliabide bat edo batzuk mobilizatu dituzte, banaketa honen arabera:

- a. 1.896 neurrik eragile sustatzaileen **baliabide ekonomiko** mobilizazioa dakarte eta motarik zabalduena dira, horrelakoak baitira informazioa jaso ahal izan dugun neurrien hiru laurden (% 76,5). Ehuneko bat dator goian ageri den neurrien kategorizazioan adierazitakoarekin, nahiz eta garrantzi nabarmen txikiagoa duen, kategorizazioan neurriaren asmoa hartzen delako kontuan (jarduera finantzatzea), eta sailkapenean, aldiz, helburu horretarako beharrezkoak diren baliabideak.
- b. 270 neurrik enpresa-sektoreko erakundeek eurek eskaintako **giza baliabideak** dituzte, eta horiek dira zabalduen dauden hirugarren neurri-motak (% 10,9), informazio hori dugun kasuetarako.
- c. 268 neurritan **zerbitzuen** eskaintza edo enpresen **baliabide tekniko eta/edo materialen** mobilizazioa barne hartzen da, eta hori da zabalduen dagoen bigarren mota (% 10,8).

- d. **Enpresa sustatzailearen kanpoko pertsonak edo erakundeak** barne hartzen dituzten sustapen-neurriak dira zabalpen gutxiena dutenak, 45 neurriekin (% 1,8). Identifikatutako mota horietako kasuen zati handi batean, neurriek erakunde sustatzaileetako bezeroen edo hartzaileen parte-hartzea barne hartzen dute, hainbat motatakoa: baliabide ekonomikoen edo materialen hornikuntzan parte-hartze zuzena dute zerbitzuen (finantza-zerbitzu espezifikoaren bidezko dohaintza, adibidez), kanpainen (supermerkatu-kateetako bezeroek elikagaiak dohaintzan ematea Elikadura Bankuen kanpainen, esaterako), edo programen bitartez (bezeroek boluntario gisa parte hartzea, esaterako), besteak beste.

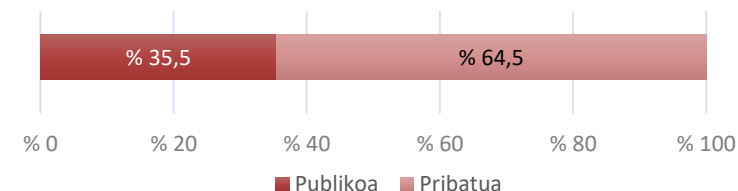
Baliabideak mobilizatzen dituzten neurriak, eragile sustatzaileen jardura sektorearen arabera

Neurri motaren eta jardura sektorearen arabera banaketari erreparatu gero, baliabideen mobilizazioan alde nabarmenak ikus ditzakegu sektore publikoko eta sektore pribatuko eragileen artean. Erreferentzia gisa, sektore publikoak identifikatutako eragile sustatzaileen % 20 inguru biltzen du, eta sektore pribatuan diharduten eragileak, aldiz, % 80 dira.

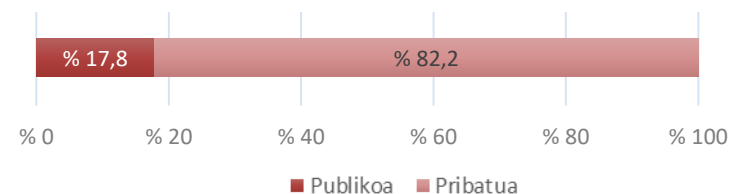
Baliabide ekonomikoak mobilizatzea eskatzen duten sustapen-neurriei dagokienez, neurri horien heren batean baino gehiagoan (% 35,5), neurri horiek sektore publikoko eragileek bultzatutakoak izaten dira (eta horien artean, udalak azpimarratu behar dira). Aldiz, baliabide ekonomikoak mobilizatuta dituzten gainerako neurriak (% 64,5) sektore pribatukoak dira (eta enpresa handiak dira protagonistak).

Aldiz, baliabideak mobilizatzen dituzten gainerako neurrietan, sektore pribatuak are protagonismo handiagoa du. Horixe gertatzen da, esate baterako, erakundeen **giza baliabideak** mobilizatzearekin lotutako neurrietan. Identifikatutako neurri mota horien % 17,8ren kasuan soilik da administrazio publikoa arduradun nagusia. Beste nolabait esanda, sektore pribatuko eragile sustatzaileen presentzia handitu egiten da EHSSren aldeko giza baliabideak mobilizatzen direnean.

12. *grafikoa.* Baliabide ekonomikoak mobilizatzen dituzten sustapen-neurriak, jardura sektorearen arabera. %. 2019-2021

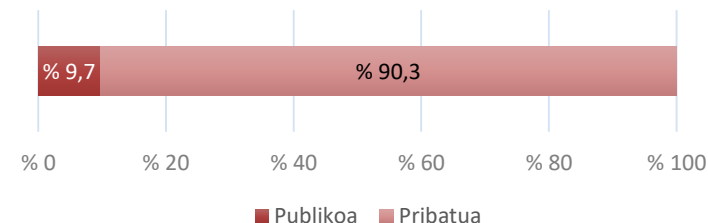

13. *grafikoa.* Giza baliabideak mobilizatzen dituzten sustapen-neurriak, jardura sektorearen arabera. %. 2019-2021

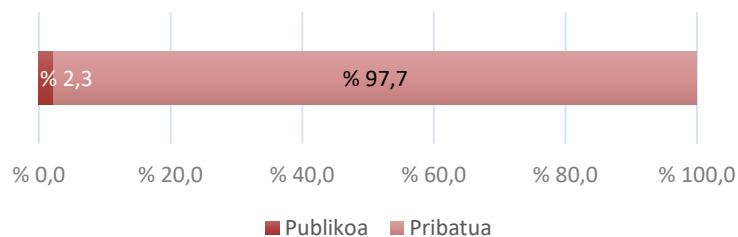

Bestalde, **zerbitzu eta/edo baliabide teknikoak edo materialak** mobilizatzen dituzten neurrien banaketari dagokionez, are txikiagoa da sektore publikoaren eta pribatuaren arteko oreka. 10 neurritik 9 sektore pribatuko eragile sustatzaileetatik datoz, kasu honetan, ETEak dira protagonista nagusiak. Gainerako % 10a erakunde publikoak dira eta hein handi batean espazioak, lokalak edo ekipamenduak utziz sustatzen dute EHSSren ekintza.

14. *grafikoa.* Baliabide teknikoak edo materialak mobilizatzen dituzten sustapen-neurriak, jarduera sektorearen arabera. %. 2019-2021

15. *grafikoa.* Erakundeaz kanpoko pertsonak mobilizatzen dituzten sustapen-neurriak, jarduera sektorearen arabera. %. 2019-2021

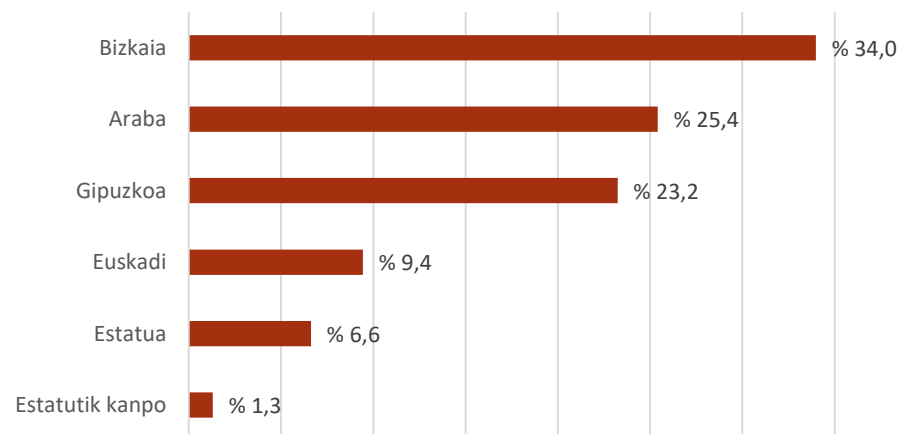
Azkenik, sektore pribatuko erakundeak dira, zehazki enpresa handiak, EHSS sustatzeko enpresa kanpoko **personak** mobilizatzeke gaitasuna dutenak. Sektore publikoaren kasuan, ehunekoa eragile sustatzaileen unibertsoan duen ordezkartzarena baino askoz ere baxuagoa da (% 2,3).

Zer lurraldetan dute eragina?

EHSSren sustapen-ekintzak lurraldeko eremu desberdinetan du eragina.

Orain arte sustatutako neurrien ehuneko handi batek (% 82,6) eragina du hiru Lurralde Historikoetako batean. Hiru lurraldeen artean, Bizkaia da neurri gehienek eragina duten lurraldea (810), logikoa den moduan EAE osoko pisu demografikorik handiena duen lurraldea, eta, hortaz, ehunekorik altuena duena (% 34) delako. Horrekin lotuta, gogorarazi beharrekoa da Bizkaia dela EHSSko erakunde gehien dituen lurralde historikoa (zehazki, 2.246 erakunde, 2020eko EHSSren Liburu Zuriaren datuen arabera). Atzetik dago Araba 606 neurriekin (% 25,4). Kontuan izanik lurralde historiko horrek Gipuzkoak baino pisu demografiko txikiagoa duela eta EHSSko erakunde bolumen txikiagoa, lurralde horrek baino neurri gehiago ditu (554 neurri, % 23,2).

16. *grafikoa.* Sustapen-neurriak, eragina duten lurraldearen arabera. %. 2019-2021

Bestalde, Lurralde Historiko batean ere eragin espezifikorik ez duten enpresa-sektorearen neurriak gainerako % 17,4 soilik dira. Horietatik ia erdia (% 9,4) dira aldi berean edozein hiru Lurralde Historikoetako EHSSko erakundeetara bideratzen dituzten 225 neurri. Estatu osoko hirugarren sektore sozialari zuzendutakoak. Bistakoa denez, EAEn egoitza edo establezimenduak dituzten Estatuko eragileek bultzatutakoak dira eta % 6,6 dira (158 neurri).

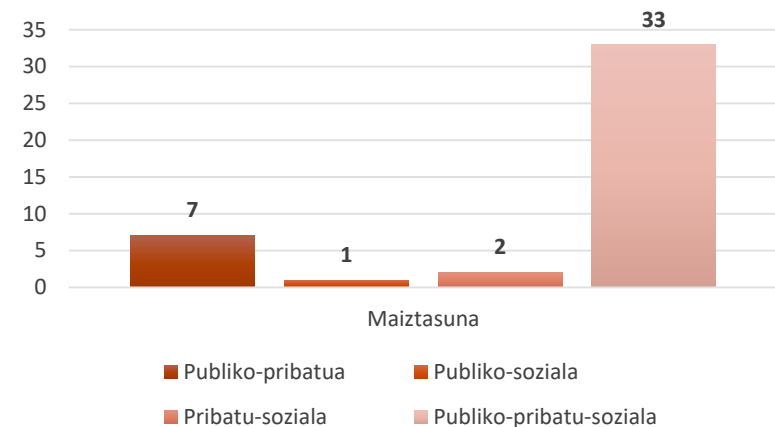
Gainera, Estatutik kanpo eragina duten EHSSko erakundeei zuzendutako neurriek garrantzi eskasa dute enpresen sustapen-ekintza osoan. Kasu guztietan, garapenerako nazioarteko lankidetzaren arloko programei, proiektuei edo erakundeen jarduerari laguntzeko neurriak dira.

Nola sustatzen dituzte? Eragile askoren arteko elkarlana, sustapen-neurrien bultzadan

Identifikatutako neurri gehienak esku hartzen duten erakundeen banakako ekimenetik sortu diren arren, 43 neurri (% 1,8) enpresa sustatzaileak eragile batekin baino gehiagorekin antolatutako **lankidetzaren** bitartez ezarri edo jarri dira abian.

- Gehienak (33 neurri) EHSSko erakundeen, enpresen eta erakunde publikoen parte-hartzeari esker bultzatu dira (lankidetzaren publikoa-privatua-soziala).
- Zazpi neurri erakunde publikoekin eta erakunde pribatuekin elkarlanean bultzatutakoak dira (lankidetzaren publikoa-privatua).
- Bi neurri enpresa-erakunde baten eta EHSSren sare baten arteko lankidetzari esker bultzatu dira (lankidetzaren privatua-soziala). CEBEKe 2020 eta 2021ean Sareen Sarearekin batera sustatutako pro bono programa da.
- Azkenik, neurri bat administrazio publikoaren eta EHSSko erakunde baten arteko lankidetzari esker bultzatu da (lankidetzaren publikoa-soziala). Zehazki, Eusko Jaurlaritzaren Osasun Saila eta EUDEL partaide dituen lankidetzaren da.

17. grafikoa. Sustapen-neurriak, lankidetzaren motaren arabera. %. 2019-2021

Nori zuzenduta daude?

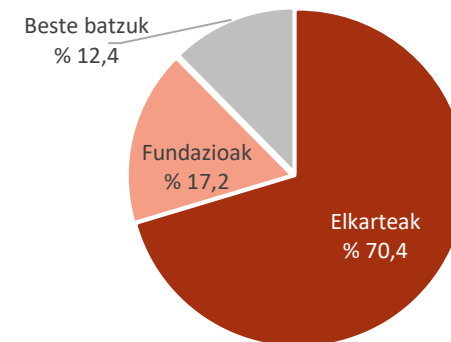
EHSSko 269 erakundek eta sarek jaso dute zuzeneko onura azken hiru urteotan Euskadin bultzatutako sustapen-ekintzatik. Beste kasu askotan, erakunde eta sare mota oso anitzei zuzenduta egoten dira sustapen-ekintzak, zehaztu gabe. Jarraian, sustapen-ekintza hau jasoko duten erakundeen emaitzak azaltzen dira, haien forma juridikoaren, tamainaren eta jarduera esparru nagusiaren arabera. Garrantzitsua da azpimarratzea, nahiz eta identifikatutako sustapen-neurriak arakatu eta horien jarraipena egin dugun, erakunde onuradunak identifikatzeko lana zaila izan dela (are gehiago administrazio publikoen kasuan), batzuetan ez baita laguntza horien onuradun izan diren erakundeen informazioa eskaintzen. Horregatik, gaur egun, ez dugu erregistratutako neurrien % 40en (gutxi gorabehera) onuradunak izan diren erakundeei buruzko informaziorik.

Erakunde onuraduna eta erakunde onuradun horien forma juridikoa ezagutzen ditugun 1.363 neurri horietatik, 10 neurritatik 7 elkarteei zuzenduta daude (% 70,4, 959 neurri). Baina elkarteen forma juridikoak sektorean duen proportzioarekin alderatzen badugu, proportzio hori elkarteei zuzendutako neurrien nagusitasunarekin ez datorrela bat ikusiko dugu. EHSSren 2020ko Liburu Zuriak biltzen dituen datuen arabera, sektorearen % 89,9 elkarteek osatzen dute eta fundazioena da sektorean bigarren figura juridiko ohikoena (% 6). Hitz gutxitan esanda, sektorean duten proportzioarekin lotuta, fundazioak dira sustapen-neurri gehien jaso dituztenak; zehazki, neurri horien % 17,2 (235 neurri).

Gainerako neurriak beste figura juridiko batzuen artean banatu dira (% 12,4, 169 neurri): ekimen sozialeko kooperatibak, merkataritza-sozietateak, kongregazio erlijiosoa eta abar.

Jarraian, azken hiru urteotan sustapen-ekintza horren onuradunak izan diren erakundeen jarduera esparrua jasotzen duen informazioa azaltzen da. Gizarte-zerbitzuen arloa da sustapeneko ekintzen 2/3 (% 67) biltzen dituztenak (912 neurri arlo horretako erakundeei eta sareei bideratuta daude). Gainerako % 33a, aldiz, honela banatzen da gainerako esparruen artean: Osasuna, 111 neurriekin (% 8,1) da neurrien kopuru handiena duen hurrengo esparrua; jarraian datoz soziala-zeharkakoa (% 7,8, 106 neurri), Beste batzuk (% 7,8, 106 neurri), Garapenerako Nazioarteko Lankidetzak (% 4,9, 67 neurri), Enplegua (% 3,4, 46 neurri) eta Aisialdia (% 1, 13 neurri).

18. grafikoa. Sustapen-neurriak, erakunde hartzaileen arabera. %. 2019-2021

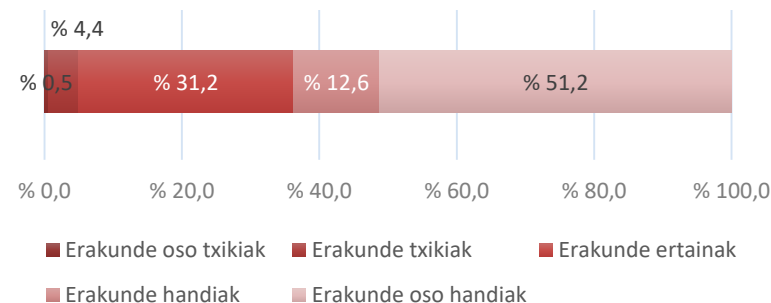
Arloak	IMP2021	2019ko barometroa
Soziala-zeharkakoa	7,8	36,5
Gizarte-zerbitzuak	67	23,4
Lank. Garapenerako Nazioarteko Lankidetzak	4,9	13,3
Aisialdia	1	12,1
Osasuna	8,1	9,3
Enplegua	3,4	3,8
Beste batzuk	7,8	1,6

Aurreko datuak **arlo bakoitzeko erakundeei EHSSko erakunde guztiekin alderatuta duten proportzioarekin** konparatzen baditugu (2020ko Liburu Zuria), ikus dezakegu gizarte-zerbitzuen arloko bultzadak gehiegizko garrantzia duela (EHSS osoan duen proportzioa ia hirukoiztu egiten du), eta horren ondorioz, gainerako arloetan lan egiten duten erakundeetara bideratutako sustapen-ekintza sektorean duten proportzioaren azpitik dago. Hori oso nabarmena da, bereziki, Gizarte-Zeharkako edo Aisialdiko esparruetan; izan ere, sektore horretan duten pisua baino askoz ere ehuneko txikiagoan jasotzen dute laguntza.

Gizarte Zerbitzuen eremuek EHSSn duten pisuari dagokionez, babes handiagoa eta gainerako eremuek jasotako laguntza txikiagoa bat datoz 2020an egindako sustapen-neurriei buruzko txostenean adierazitakoarekin, ehuneko desberdinekin.¹³

Erakundeek bolumen ekonomikoari dagokionez duten neurria, askotan, identifikatzeko zaila izaten den aldagaia da. Hori dela eta, kontuan hartu behar da sustapen-ekintza hau jasoko duten erakundeen emaitzetan (haien tamaina kontuan hartuta), erakunde onuradunen ia erdietan ez dugula horrelako informaziorik¹⁴. Hori kontuan hartuta, informazioa jaso dugun 746 neurrietatik, % 51,2 oso erakunde handietara bideratuta daude; hau da, 1,5 milioi euro baino gehiagoko bolumen ekonomikoaren dutenetara (382 neurri). Erakunde handiei zuzendutako neurrien % 12,6rekin batera (300.000 eta 1.500.000 € arteko bolumen ekonomikoarekin), horiek guztiak bultzada egiteko botere handia dute erakunde txiki eta ertainekin alderatzen baditugu. Hain zuzen ere, erakunde onuradun txikien neurriak % 5 baino gutxiagokoak dira (33 neurri). Gainerako 233 neurriak (% 31,2) erakunde ertainen artean (haien tamainaren arabera) banatuta daude.

19. grafikoa. Sustapen-neurriak, erakunde onuradunen tamainaren arabera. %. 2019-2021

¹³ Hemen ikus daiteke (46-47. or): https://3euskadi.eus/wp-content/uploads/IMPTSSE-2019_es.pdf

¹⁴ EHSSko erakundeek kudeatzen duten bolumen ekonomikoaren datua EHSSren Barometroaren azken edizioan edo Liburu Zurian parte hartu badute bakarrik ezagutzen da.